

Pressmeddelande

Från FöreningsSparbanken
Institutet för privatekonomi

1998-12-03

Ny rapport om tonårspengar:

KLART FÖR DRABBNING VID KÖKSBORDET VIKTIGT ATT TRÄNA VARDAGSEKONOMI

Hur mycket bör en trettonåring ha i månadspeng? Eller en femtonåring eller sjuttonåring? Ska tonåringen få tillskott om månadspengen "tar slut"? Varifrån kommer och vart går pengarna? Lönar det sig för en tonåring att arbeta? Kan man lära sig spara...?

Frågorna är, som alla tonårsföräldrar vet, sprängstoff kring köksbordet. FöreningsSparbankens Institut för privatekonomi ger sig djärvt in i debatten och presenterar en färsk rapport, ***Tonåringarna och deras pengar III***. Drygt 2 000 ungdomar i åldern tretton till nitton år har utfrågats. Institutet har tidigare gjort liknande undersökningar med fem års mellanrum.

Vad visar nu fakta, och vilken vägledning kan rapporten ge föräldrar och ungdomar?

Ekonomi – börja träna

- Det är viktigt att föräldrarna lär sina ungdomar att hantera sina pengar. Sätt er därför ner och gå igenom vad som är rimligt ifråga om ersättning och prestation så att ni är överens. Det här är helt enkelt en fråga om träning, som på lite sikt ger klara utslag i plånboken och tillvaron i övrigt. En bra vardagsekonomi är grunden för ett bra liv i övrigt säger Ulla Samuel, Institutet för privatekonomi och huvudansvarig för rapporten.

Tonåringarna i undersökningen har främst tre huvudinkomstkällor – månadspeng från föräldrarna, studiebidrag och eget arbete. Ett inte ovanligt tillskott är en slant då och då från släktingar.

Rapporten visar att 90 procent av ungdomarna får pengar regelbundet, oftast en gång per månad. En 13-åring får i genomsnitt 340 kr i månadspeng. Motsvarande siffror för en 15-åring är 500 kronor och för en 19-åring 900 kronor i månaden. (se tabell). Månadspengen består ofta av barn- eller studiebidrag. En liten minoritet, knappt tio procent, hemmahörande bland de yngsta får i stället pengar vid behov.

"Månadspengen" stiger förstås med åldern. Flickorna får mer pengar än pojkarna i åldersgrupperna 14 -16 år. I övrigt är det pojkarna som får mest. De ungdomar som har ansvaret för egna klädinköp får mer pengar än om föräldrarna skulle stå för hela den utgiften. Till och med 16 år är skillnaderna mellan 100 och 300 kronor per månad.

Föräldrastöd – med förnuft

En pank tonåring kan ofta räkna med föräldrarna. Ca hälften av tonåringarna uppger att de kan få mer pengar. Detta är vanligare ju äldre man är - omkring 40 procent bland 13-åringarna jämfört med ungefär 60 procent av 19-åringarna säger sig ha den möjligheten .

Är det bra att ungdomarna kan "räkna med" att föräldrarna griper in om det skulle knipa?

– Det är givetvis viktigt att ungdomarna har stöd hemma, men har man kommit överens om vad pengarna ska räcka till, bör det inte bli till en vana.

Hjälpa till lönar sig dåligt

”Löna det sig” att hjälpa till? Nja, rapporten visar att endast 18-åriga pojkar får ett påslag om de hjälper till hemma. För övriga tonårsgrupper ger ”hemarbetet” inte något utslag i högre månadspeng, även om 40 procent säger sig vara tvungna att hjälpa till om det ska bli något i portmonnän.

Fler arbetar i dag

Har tonåringarnas situation förändrats från den tidigare undersökningen?

– Jämfört med 1993 anger fler nu - hela sjuttio procent - att de brukar arbeta. Fler är också mer optimistiska om att få jobb. Pojkarna tjänar genomgående mer än flickorna. Genomsnittslönen per år är 2 660 kronor för 13-åringarna och 17 650 kronor för 19-åringarna. Flickorna har mest traditionella jobb inom restaurang, hotell, affär, lokalvård, barnomsorg och liknande. Pojkarna har hittat mer varierande arbetsuppgifter.

- Jämför vi månadspengens storlek, d v s det direkta bidraget från föräldrarna, i 1998 års penningvärde, så har alla åldersgrupper utom 16-åringarna fått mer pengar att röra sig med. Det rör sig om mellan 20 och 95 kronor mera per månad medan 16-åringarna får 50 kronor mindre.

Godis, glass och frukt ligger högst på inköpslistorna hos alla oavsett ålder och kön. Sedan skiljer det sig. Flickornas inköpslistor toppas av kläder, hygien och smink. Pojkarna väljer med munnen och köper mest korv, hamburgare och pizza. En fjärdedel av pojkarna köpte tobak och 44 procent öl, mot 14 respektive 27 procent av flickorna.

Klädköpen är det som kostar mest för alla grupper. Därefter kommer tobak för flickorna och öl och datatillbehör för pojkarna.

Stort föräldraansvar

Men hur är det med sparandet?

– Jodå. Drygt trettio procent av flickorna och 40 procent av pojkarna sparar regelbundet. Och mest i de yngre åldrarna. Beloppen varierar från 130 kronor per månad för 13-åringarna till 480 kronor för 19-åringarna. De yngre har lättare att få pengarna att räcka till sparande. De sparar också gärna till något bestämt mål. Flickorna sparar till presenter och djur, pojkarnas sparmål är mer oklara. Att de äldre har övergett den vanan när man ska ta steget ut i vuxenlivet är inte så bra. Det är här föräldrarna har ett stort ansvar. Den som tidigt lär sig att avstå från ett kortsiktigt köp för något bättre längre fram får goda vanor som verkligen lönar sig.

– Det är nämligen alltför lätt att börja låna av kompisar, föräldrarna (oftast mamma) och hamna i lånefällan. Var tredje tonåring, oavsett kön och ålder, är skyldig någon pengar. Att tidigt välja rätt väg i vardagsekonomin är därför oerhört viktigt, framhåller Ulla Samuel.

Genomsnittlig ”månadspeng” i form av barn/studiebidrag eller månadspeng från föräldrarna. (Alla ungdomar med sådana inkomster).

<i>Ålder</i>	<i>13</i>	<i>14</i>	<i>15</i>	<i>16</i>	<i>17</i>	<i>18</i>	<i>19</i>
Kronor	340	415	500	685	800	880	905

Ytterligare upplysningar:
FöreningsSparbanken AB (publ)
Institutet för privatekonomi
Catharina Andréen, telefon 08-585 916 10
Ulla Samuel, telefon 08-585 916 38
eller fax 08-585 917 56